

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Обучение за стартиращи предприемачи

Тема: Бизнес план, част III

Проект BG05M9OP001- 4.001- 0013
„ИКТ в полза на стартиращи предприемачи“

Български икономически форум

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Стратегическо и оперативно планиране

**Стратегическото планиране
осигурява обща**

- **ВИЗИЯ**
- **ПСОКОКА**
- **ЦЕЛИ**

**Оперативното планиране
осигурява ежедневните стъпки**

- **МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ**
- **ОБОРУДВАНЕ**
- **ПРОИЗВОДСТВЕН ПРОЦЕС**
- **ДОСТАВЧИЦИ**
- **ДРУГИ**

Оперативно планиране

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Раздел „Развитие“

Раздел „Производствен процес“

Общи характеристики

Описание на предприятието

Оборудване

Активи

Специфични изисквания (вода, електрозахранване, вентилация и др.)

Материали

Производство (време за единица продукция, фактори, които могат да повлияят)

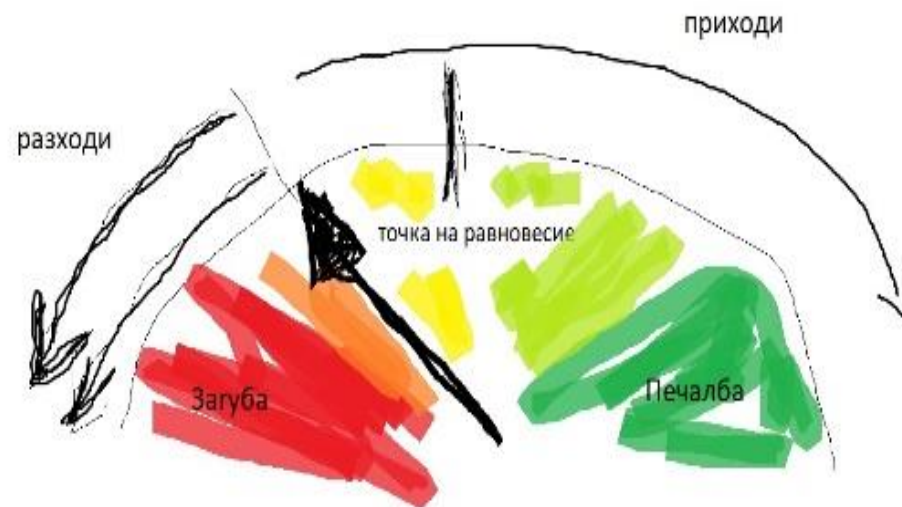
Инвентар: Обяснете как ще следите инвентара

Достъпност: всяко изпитване на продукта, тестване на цена или на прототипи

Себестойност: прогнозните разходи за производството на единица продукция

Стъпки на успешно финансово планиране :

- Пресметнете разходите за основаването на компанията
- Прогнозирайте приходите и разходите
- Прогнозирайте баланса си
- Прогнозирайте паричния си поток
- Пресметнете точката на равновесие на вашия бизнес
- Пресметнете възвращаемостта на вашата инвестиция

Отчет за приходи и разходи (ОПР)

Приходната част:

- **Оперативни приходи** - приходите от продажби на продуктите/услугите ви; приходи от продажба на активи, на суровини и материали; финансиране от правителството.
- **Финансови приходи** – лихви; разлики във валутни курсове; приходи от участие в група предприятия и др.
- **Извънредни приходи** - продажбата на сгради или земи, които сте решили да не използвате или оборудване, което не е свързано с основния ви бизнес.
- **Загуба**

Отчет за приходи и разходи (ОПР)

Разходната част на прогнозите включва следните части:

- **Оперативни разходи** - свързани директно с продуктите/услугите, които предлагате; амортизация на активите
- **Финансови разходи** – лихви; разлики във валутни курсове; приходи от участие в група предприятия и др.
- **Извънредни разходи** - продажбата на сгради или земи, които сте решили да не използвате или оборудване, което не е свързано с основния ви бизнес
- **Печалба**

Важно: данъците се смятат последно, след като сме извадили всички разходи

ОПР показва колко изкарвате с бизнеса си, балансът показва колко струва вашата компания.

Елементи на Баланса:

АКТИВ

- **Краткотрайни** - лесно могат да бъдат унищожени или превърнати в пари в брой. Това са парите в брой или по сметки, вземания от клиенти, складова наличност, акции и ценни книжа и др
- **Дълготрайни** - трудно могат да се обърнат в пари в брой, като:
 - a) Дълготрайните материални активи: машините, сгради, земи, оборудване, обзавеждане, превозните средства.
 - b) Дълготрайните нематериални активи: интелектуалната собственост като патенти, марки, авторски права; софтуерни продукти; концесии; търговска репутация и други.

ПАСИВ

Собствен капитал - Нетната стойност на това, което притежавате. средствата, които сте инвестирали във фирмата си.

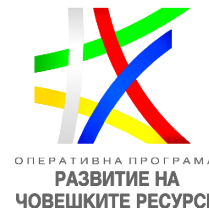
Задължения - задължения към доставчици, краткосрочни банкови заеми, лизинг, заплати, данъци и лихви

- a) Краткосрочни - текущи пасиви до 12 месеца
- b) Дългосрочни – всичко, което не може да бъде изплатено за 1 година

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Баланс

Стойността на Активите = Стойността на Пасивите

Актив	Пасив
I. Нематериални активи – 0	I. Собствен капитал – 5 000 лв.
II. ДМА (дълготрайни материални активи) – 2 000	II. Провизии - 0
III. Финансови активи – 0	III. Задължения - 0
IV. Материални запаси – 0	
V. Вземания - 0	
VI. Инвестиции – 0	
VII. Пари в брой – 3 000	
Общо сума на актива – 5 000 лв.	Сума на пасива – 5 000 лв.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Баланс

Как продажбите/разходите влияят върху баланса?

Актив	Пасив
I. Нематериални активи – 0	I. Собствен капитал – 5 000 лв.
II. ДМА (дълготрайни материални активи) – 2 000	I.1. Текуща печалба – 4 000
	Общо Собствен капитал – 9 000 лв.
III. Финансови активи – 0	II. Провизии - 0
IV. Материални запаси – 0	III. Задължения - 500
V. Вземания – 5 000	
VI. Инвестиции – 0	
VII. Пари в брой – 2 500	
Общо сума на актива – 9 500 лв.	Сума на пасива – 9 500 лв.

Паричен поток

- **От изключителна важност за бизнеса**
- **Дори и дейността да е печеливша, да имате активи, липсата на пари, за да оперирате, може да доведе до фалит.**
- **Прогнозирайте паричния си поток, актуализирайте всеки месец**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Паричен поток - входящ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

	Януари	Февруари	Март	Април	Май	Юни	ОБЩО за периода
Входящи парични потоци							
Приходи от продажби		10 000	10 000	12 000	12 000	12 000	56 000
Други приходи							
Кредит от банка	5 000						
Собствени средства	5000						
Общо входящи средства	10 000	10 000	10 000	12 000	12 000	12 000	66 000

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Паричен поток - изходящ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

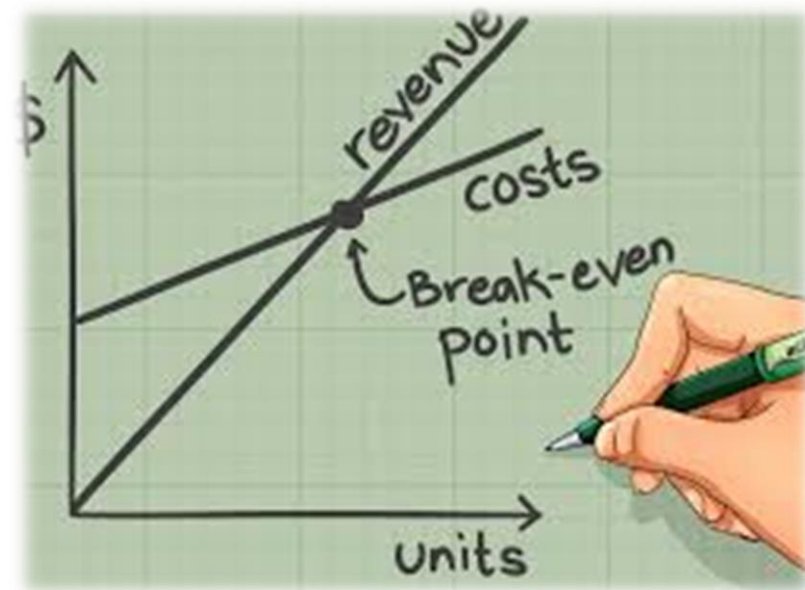
Изходящи парични потоци							
Суровини, материали и външни услуги	4 000	4 100	4 300	4 800	4 800	4 800	26 800
Заплати	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	18 000
Плащане към банката на главница и лихви	0	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	5 250
Оборудване	1 000	0	0	0	0	0	
Връщане на собствен заем						5 000	5 000
Общо Изходящи парични потоци	8 000	8 150	8 350	8 850	8 850	13 850	56 050
Нетен паричен поток	2 000	1 850	1 650	3 150	3 150	- 1 850	9 950

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Точка на равновесие

Какво количество от вашия продукт трябва да продадете, за да покриете всички ваши разходи?

- **Постоянни разходи:** наемите, заплати, административните разходи, застраховки и др.
- **Променливи разходи:** разходи за суровини и материали, електроенергия, външни услуги и др., за да създадете своя продукт/услуга

Точка на равновесие

1. Колко продукта трябва да се продадат, за да сме на Q – т.е. търсим количеството продукти
2. Започваме изчисления:
 - Колко изкарваме от 1 продукт? Това наричаме принос от единица продукт.
= цена на продукта – променливите разходи за единица продукт
20 лв.- 4лв = 16лв.
 - Да предположим, че имаме постоянни разходи 10 000лв. на година.
Колко продукта ще трябва да продадем за да ги покрием?

$$\begin{array}{ccc} \text{Количество} & & \text{Постоянни разходи} \\ \text{Необходимими} & = & \text{-----} \\ \text{продукти} & & \text{Принос от единица} \\ & & \text{продукт} \end{array}$$

Точка на равновесие

1. Променливите разходи за единица продукт
2. Постоянни разходи
3. Цена на продукта
4. Количество продукти – ПРОДАЖБИ!

$$\begin{array}{l} \text{Количество} \\ \text{Необходимими} \\ \text{продукти} \end{array} = \frac{\text{Постоянни разходи}}{\text{Принос от единица продукт}}$$

Възвращаемост на инвестицията

ROI

- Важен показател за инвеститорите и за вас самите.
- Показва ефективността на инвестициите, спрямо разходите за тях.
- Използва се като показател за рентабилността на инвестициите.

$$\text{Възвращаемост на инвестицията} = \frac{\text{Нетна печалба (приходите – разходите)}}{\text{Разходите за инвестицията}}$$

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

**Всяка голяма идея
започва с една малка
стъпка!**

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Благодаря за вниманието!

Георги Табаков
Председател
Български икономически форум
g.tabakov@biforum.org

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз